

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 2023 r. w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w kwestii wniosku SSN Kazimierza Klugiewicza z dnia 12 grudnia 2023 r., w przedmiocie wyłączenia SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od udziału w rozpoznaniu wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności, który został zarejestrowany pod sygn. akt I ZB 18/22

postanowił:

pozostawić bez rozpoznania wniosek SSN Kazimierz Klugiewicza o wyłączenie SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 18/22.

UZASADNIENIE

W dniu 12 grudnia 2023 r. SSN Kazimierz Klugiewicz wniósł na podstawie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k., jako sędzia wyznaczona do obsady orzeczniczej w sprawie o sygn. akt I ZB 18/22, o wyłączenie SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności, który został zarejestrowany pod sygn. akt I ZB 18/22.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek należało pozostawić bez rozpoznania z uwagi na jego niedopuszczalność.

Zgodnie z dyspozycją art. 42 § 1 k.p.k. wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony. Jeżeli sędzia uzna, że zachodzi

przyczyna wyłączająca go z mocy art. 40, wyłącza się, składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuje inny sędzia (§ 2). Podkreślenia wymaga przy tym, iż żądanie sędziego nie jest stricte wnioskiem o jego wyłączenie, gdyż ustawa odmiennie określa te czynności, lecz oświadczeniem wiedzy o podstawie jego wyłączenia z art. 41 § 1 k.p.k., ocena zaistnienia której należy do sądu (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 42).

Literalne brzmienie powołanego przepisu w sposób jednoznaczny zatem wskazuje, iż podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego jest strona postępowania. Sędzia, zasiadający w składzie orzekającym w danej sprawie, nie jest zatem uprawniony do formułowania takowego postulatu, a jedynym żądaniem w tym zakresie mu przysługującym jest „samowyłączenie” w postaci uprzednio wspomnianego złożenia oświadczenia wiedzy.

Zarówno w świetle regulacji kodeksowej z art. 41 k.p.k., jak i określonej w art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, sędzia wylosowany do rozpoznania tak wniosku o wyłączenie sędziego, jak i testu niezawisłości i bezstronności, nie ma legitymacji do wystąpienia z wnioskiem o wyłączenie innego sędziego wyznaczonego do orzekania w tej sprawie.

Powyższe przyjęcie uzasadnione jest nadto treścią w art. 29 § 7 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, zgodnie z którym uprawnionym do złożenia wniosku o zbadanie zachowania standardów niezawisłości i bezstronności jest strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach, o których mowa w art. 29 § 6 powoływanej ustawy.

Tym samym wniosek w przedmiocie wyłączenia SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od udziału w rozpoznaniu wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności, który został zarejestrowany pod sygn. akt I ZB 18/22, już z tej przyczyny nie mógł wywrzeć oczekiwanego przez wnioskującego efektu.

Niezależnie od kwestii niedopuszczalności powyższego wniosku, poczynić należy uwagę, iż powyższy nie zawiera w swej treści przywołania takich faktów, które uzasadniałyby wyłączenie SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina

Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania wskazywanej przez wnioskującego sprawy. Wnioskujący nie przedstawił bowiem skonkretyzowanych okoliczności, mogących wzbudzić u przeciętnego i rozsądnie rozumującego obserwatora procesu uzasadnioną wątpliwość co do istnienia w sprawie o sygnaturze akt I ZB 18/22 kierunkowego nastawienia sędziów, która zestawiona z przedmiotem rozstrzygnięcia prowadziłyby do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do ich bezstronności. Podkreślić należy, iż wspomniana wątpliwość musi bowiem wynikać z pewnych okoliczności faktycznych, np. zachowania sędziego wyrażającego swój stosunek do sprawy, a nie zaś z regulacji prawnych konstytuujących ustrój sądownictwa.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[M. T.]

[ał]